

Vilnius
universiteto
leidykla

KNYGOTYRA 82

ISSN 0204-2061

(ONLINE) ISSN 2345-0053

VILNIUS UNIVERSITY

BOOK SCIENCE

2024

VOLUME

RESEARCH PAPERS

PUBLISHED SINCE 1961

VILNIUS 2024

82

ISSN 0204-2061

(ONLINE) ISSN 2345-0053

VILNIAUS UNIVERSITETAS

KNYGOTYRA

2024

82

TOMAS

MOKSLO DARBAI

LEIDŽIAMI NUO 1961 M.

VILNIUS 2024

REDAKTORIŲ KOLEGIJA / EDITORIAL BOARD

Vyriausioji redaktorė / Editor-in-Chief

Prof. dr. Aušra Navickienė

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and information)

Vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojai /

Deputy Editors-in-Chief

Prof. habil. dr. Domas KAUNAS

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and information)

Prof. dr. Elena MACEVIČIŪTĖ

Buroso universitetas, Švedija (Komunikacija ir informacija) / University of Borås, Sweden (Communication and information)

Atsakingasis sekretorius / Executive secretary

Dr. Kšištof TOLKAČEVSKI

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and information)

Nariai / Editors

Habil. dr. Ona ALEKNAVIČIENĖ

Lietuvių kalbos institutas, Lietuva (Filologija) / The Institute of the Lithuanian language, Lithuania (Philology)

Prof. dr. Roma BONČKUTĖ

Klaipėdos universitetas, Lietuva (Filologija) / Klaipėda University, Lithuania (Philology)

Prof. dr. Larisa DOVNAR

Nepriklausoma tyrėja (Komunikacija ir informacija) / Independent researcher (Communication and Information)

Dr. Reda GRIŠKAITĖ

Lietuvos istorijos institutas, Lietuva (Istorija) / The Lithuanian Institute of History, Lithuania (History)

Prof. habil. dr. Božena KOREDCZUK

Wroclavo universitetas, Lenkija (Komunikacija ir informacija) / University of Wrocław, Poland (Communication and Information)

Prof. dr. Miha KOVAČ

Liublianos universitetas, Slovėnija (Komunikacija ir informacija) / University of Ljubljana, Slovenia (Communication and Information)

Dr. Tuija LAINE

Helsinki universitetas, Suomija (Komunikacija ir informacija) / University of Helsinki, Finland (Communication and Information)

Dr. Jolita LIŠKEVIČIENĖ

Vilniaus dailės akademija, Lietuva (Menotyra) / Vilnius Academy of Arts, Lithuania (History and Theory of Arts)

Prof. dr. Martyn LYONS

Naujojo Pietų Vėlso universitetas, Australija (Komunikacija ir informacija) / University of New South Wales, Australia (Communication and Information)

Doc. dr. Aile MÖLDRE

Talino universitetas, Estija (Komunikacija ir informacija) / Tallinn University, Estonia (Communication and Information)

Prof. dr. Arvydas PACEVIČIUS

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and Information)

Dr. Tomas PETREIKIS

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and Information)

Habil. dr. Christiane SCHILLER

Berlyno Humboldtų universitetas, Vokietija (Filologija) / Humboldt-Universität zu Berlin, Germany (Philology)

Prof. dr. Zoran VELAGIĆ

Osijeko universitetas, Kroatija (Komunikacija ir informacija) / University of Osijek, Croatia (Communication and Information)

Prof. dr. Josée VINCENT

Šerbruko universitetas, Kanada (Filologija ir komunikacija) / Université de Sherbrooke, Canada (Philology and Communication)

Prof. dr. Adriaan van der WEEL

Leideno universitetas, Nyderlandai (Komunikacija ir informacija) / Leiden University, Netherlands (Communication and Information)

Prof. dr. Viesturs ZANDERS

Latvijos universitetas, Latvija (Komunikacija ir informacija) / University of Latvia, Latvia (Communication and Information)

REDAKTORIŲ KOLEGIJOS GARBĖS NARIAI / HONORARY MEMBERS OF THE EDITORIAL BOARD

Doc. dr. Alma BRAZIŪNIENĖ

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and information)

Prof. dr. Leslie HOWSAM

Vindzoro universitetas, Kanada (Istorija) / University of Windsor, Canada (History)

Prof. habil. dr. Krzysztof MIGOŃ

Wroclavo universitetas, Lenkija (Komunikacija ir informacija) / University of Wrocław, Poland (Communication and Information)

Straipsniai

Monika ŁĘKAWSKA. Nuo šnipo iki redaktoriaus: Elżbietos Sieniawskos, gim. Lubomirskos (m. 1729 m.), Krokuvos kašteliono žmonos, informatoriai (anglų k.) • 7

Arvydas PACEVIČIUS. Mokslinės periodikos apytaka Lietuvoje XIX a. pirmojoje pusėje: Vilniaus universiteto atvejis • 29

Rima CICĖNIENĖ. Nespauštuvinė periodika Vrublevskių bibliotekoje: ką Lietuvos leidybos istorijai pasakoja rinkinys? • 53

Remigijus MISIŪNAS. Išeivijos periodikos leidėjų teisminiai ginčai XIX a. pabaigoje – 1904 m. • 88

Aile MÖLDRE. Serijinės literatūros vertimai Estijos laikraščiuose XX a. pradžioje (1900–1940 m.) (anglų k.) • 115

Aušra KAIRAITYTĖ-UŽUPĖ. Neformalių XX a. pabaigos – XXI a. pradžios Lietuvos jaunimo leidinių – fanzinų – leidybos tendencijos • 143

Nijolė BLIŪDŽIUVIENĖ. Periodinių leidinių statistika Baltijos šalyse: duomenų šaltiniai ir rinkiniai • 170

Tomas PETREIKIS, Andrius ŠUMINAS, Vincas GRIGAS, Arūnas GUDINAVIČIUS. Lietuvos mokslo žurnalų leidybos kiekybiniai pokyčiai 2015–2022 m.: viešojo ir privataus sektorių prisitaikymas prie kintančių sąlygų • 206

Recenzijos

Ina KAŽURO. Nauja monografija apie rankinės spaudos laikotarpį Vilniuje (anglų k.) • 243

Žygyntas BŪČYS. Bibliotekoj po bokštu, puoštu ženklais Zodiako... • 248

Nijolė BLIŪDŽIUVIENĖ. Lietuviškoji bibliografinių ir citavimo nuorodų tarptautinio standarto versija • 254

Kronika

Tomas PETREIKIS, Kšištof TOLKAČEVSKI. *Knygotyros* 80 tomų: iškilmingas minėjimas Vilniaus universiteto bibliotekoje • 258

Božena KOREDZUK. Vroclavo knygotyryninkų bendradarbiavimas *Knygotyros* puslapiuose (anglų k.) • 272

Atmena Knygotyros autoriams • 277

Contents

Articles

Monika LĘKAWSKA. From Spy to Editor – Informants of Elżbieta Sieniawska *née* Lubomirska (d. 1729), Wife of the Castellan of Krakow • 7

Arvydas PACEVIČIUS. Scientific Periodicals Circulation in Lithuania in the First Half of the 19th Century: the Case of Vilnius University (in Lithuanian) • 29

Rima CICĖNIENĖ. Non-print Periodicals in the Wroblewski Library: what Does the Collection Tell Us about the History of Publishing in Lithuanian? (in Lithuanian) • 53

Remigijus MISIŪNAS. Legal Disputes of Emigrant Periodical Publishers from the End of the 19th Century to 1904 (in Lithuanian) • 88

Aile MÖLDRE. Serialised Translations in the Estonian Newspapers in the Beginning of the 20th Century (1900–1940) • 115

Aušra KAIRAITYTĖ-UŽUPĖ. Trends in the Publishing of Informal Lithuanian Youth Publications – Fanzines – at the End of the 20th Century and Beginning of the 21st Century (in Lithuanian) • 143

Nijolė BLIŪDŽIUVIENĖ. Statistics of Periodical in the Baltic States: Data Sources and Collections (in Lithuanian) • 170

Tomas PETREIKIS, Andrius ŠUMINAS, Vincas GRIGAS, Arūnas GUDINAVIČIUS. Quantitative Changes in the Publishing of Lithuanian Scientific Journals in 2015–2022: Public and Private Sectors' Adaptation to the Changing Conditions (in Lithuanian) • 208

Reviews

Ina KAŽURO. A New Contribution to the History of the Vilnius Hand-press Printing • 243

Žyngintas BŪČYS. In the Library, under a Tower Decorated with the Signs of the Zodiac... (in Lithuanian) • 248

Nijolė BLIŪDŽIUVIENĖ. Lithuanian Version of the International Standard for Bibliographic and Citation References (in Lithuanian) • 254

Chronicle

Tomas PETREIKIS, Kšištof TOLKAČEVSKI. *Knygotyra* 'Turns' 80 Volumes: Celebration at Vilnius University Library (in Lithuanian) • 258

Bożena KOREDZUK. The Collaboration of Wrocław Book Researchers with the *Knygotyra* Journal • 272

Reminder for authors • 279

K N Y G O T Y R A 82

Redakcijos adresas / Address

Vilniaus universiteto Komunikacijos fakultetas
Knygotyros, mediotyros ir leidybos tyrimų katedra.
Saulėtekio al. 9, I rūmai, 501–503 kab., LT-01513
Vilnius. Saulėtekio al. 9, building 1, rooms 501–503,
LT-01513 Vilnius, Lithuania. El. paštas (e-mail): ausra.
navickiene@kf.vu.lt, domas.kaunas@kf.vu.lt, elena.
maceviciute@gmail.com, ksistof.tolkacevski@kf.vu.lt.
<http://www.zurnalai.vu.lt/knygotyra/index>. Tel., faks.
(Phone, fax): (+370 5) 236 61 11; 236 61 16;
236 61 04

Redaktorių kolegija tomą baigė rengti
ir perdavė leidybai 2024 m. gegužės mėn.
Kiekvienas straipsnis vertintas dviejų recenzentų

Vyriausioji redaktorė *Aušra Navickienė*
Dailininkė *Jurga Tėvelienė*
Viršelio autorė *Romualda Verygaitė*
Lietuvių kalbos redaktorė *Dalia Blažinskaitė*
Anglų kalbą redagavo *Rita Čincienė*
Į / iš anglų k. vertė *Monika Vickun*
Maketuotoja *Nijolė Bukantienė*

Išleido Vilniaus universiteto leidykla
Saulėtekio al. 9, LT-10222 Vilnius
info@leidykla.vu.lt, www.leidykla.vu.lt
[Knygos internete knygynas.vu.lt](http://knygos.internete.knygynas.vu.lt)
[Mokslo periodikos žurnalai zurnalai.vu.lt](http://mokslo.periodikos.zurnalai.zurnalai.vu.lt)
17,5 aut. l. Tiražas 200 egz.
Spausdino UAB „Petro ofsetas“
Naujoji Rivonių g. 25C, LT-03153 Vilnius